

Den vanskelige balance

"Grusomme lidelser. Et hjerteløst univers."

Eller "Alt er såre godt."

af Ram Dass

Når vi ser os omkring på de store lidelser i verden, føler vi ofte en intens smerte i hjertet og en slags fortvivelse. Lidelserne ser ofte så grusomme, unødvendige og uretfærdige ud. De får os til at tænke på et hjerteløst univers. Den menneskelige grådighed og frygt, som er årsag til så meget af lidelserne, synes at være helt ude af kontrol.

Når man sidder fast i en sådan tankegang, synes ethvert forsøg på at ændre tingene at være meningsløst. I en sådan magtesløs situation forsvarer vi os ofte mod smerten med en slags fornuftmæssig bortforklaring. Vi bruger vort intellekt til at beskytte vore hjerter. Men ved at gøre dette hærder vi deres iboende gavmildhed.

Et sådant syn på verden farver ofte vore handlinger med vrede eller selvretfærdighed, der er gennemsyret af sorg eller frugtesløshed. Vor varme bliver "professionel varme" i stedet for ægte varme; vi næres ikke af vore "hjælpeaktioner", fordi vore hjerter er lukkede. Vi arbejder måske hårdere og hårdere, men resultatet er til syvende og sidst træthed og udbrændthed.

Hvordan kan vi både høre de dybe åndelige sandheder og engagere os i menneskeheden?

Men på andre tidspunkter, hvor vi befinder os i dyb meditativ tavshed, fjernet fra sorgernes markedsplads, føler vi intuitivt, at der ligger en dyb forenende visdom bag universet, som inspirerer alle former. Vi fornemmer en åndeligt ledet evolution, som giver alle livserfaringer en dybere mening end den tilsyneladende og overfladiske. Vi påskønner tingene netop, som de er.

I sådanne øjeblikke med indre klarhed fatter vi, at der er en visdom i lidelsen; vi kan ikke forklare os den intellektuelt, men vort intuitive hjertes sind synes at være indviet i et syn på universet, hvor selv lidelsen ikke er blottet for nåde.

Selve lidelsen er en del af fuldkommengørelsen af den ånd, som udvikler sig gennem stoffet. Det hele udfolder sig, som det skal. Vi føler kun undren og ærefrygt og en glæde, som lukker vort hjerte vidt op.

Disse to verdensanskuelser, som tilsyneladende er i modsætning til hinanden, lyder hver især ægte i sin kontekst. Men hvordan kan man forene dem? De befinder sig på to forskellige bevidsthedsplaner, to forskellige domæner af relativ virkelighed.

Når vi har verdens lidelser så tæt ind på os, lyder udtrykket "alt er såre godt" en lille smule blasfemisk, ligesom en grov optimistisk rationalisering. På den anden side, i mere transcendent øjeblikke, synes vor frygt og fornemmelse af ulykke med hensyn til menneskets situation i bedste fald lidt for hård, og den røber kun vor mangel på tro.

Hvor finder vi i vort indre et ståsted, hvor vi kan forene disse uforenelige verdensopfattelser, så at vi ikke behøver at antage en af dem og derved forkaste den anden? Hvordan kan vi udvikle både sindets ro, hvor vi hører de dybe åndelige sandheder, og åbne vort hjerte og helt og fuldt engagere os i menneskeheden?

Det er ved dag for dag at give et levende svar på dette spørgsmål, at vi forstår meningen med sand medfølelse og ser indefra vor iboende gavmildhed spontant rejse sig af vor sindsro.

Når vi finder hvile i dette balancens spændingspunkt, finder vi også en ny intensitet og rigdom i hvert øjeblik. For at finde dette punkt må vi bringe vore sind i ro. Jo roligere sindet bliver, des mere synes vi at åbne vore hjerter i

en altomfattende kærlighed til alle skabninger. Når hjertet er åbent, ser man alle væsener som sin elskede familie.

Når vi nu elsker folk mere, vil deres lidelser også ramme vore hjerter mere, fordi den værste smerte er at være vidne til lidelse hos dem, vi elsker.

Men i samme øjeblik - jo roligere vort sind er, des dybere er den opmærksomhed, der får vor tro til at yngle, og dermed vor sindsro. Begge sider af vægten er blevet intensive. Vi bliver i stand til at bære, hvad der før var uudholdeligt. Vi er i stand til at holde vort hjerte åbent i helvede.

I dette ligevægtens punkt forstår vi, at det, som sårer vort hjerte, når det ser andre lide, er en del af fuldkommengørelsen. Og at længslen i dette hjerte efter at gøre noget ved lidelserne også er rigtig. Den er en del af et større medfølelsens netværk.

Men vi finder ofte, til vor store forbavselse, at dette at handle for at afhjælpe andres nød ikke behøver at forstyrre vor sindsro. Det tvinger os ikke over i en holdning, hvor vi dømmes universet eller Gud. Vi befinder os arbejden midt i et område af godt

og ondt - på englernes side; mens vor opmærksomhed stadig hviler i Den Ene.

Nu bliver vi endnu stærkere tilskyndet til tjeneste, en lovprisningstjeneste, en tjeneste, vi udfører med glæde og sindsro. Sådanne handlinger helbreder vort hjerte. De ender ikke i træthed og udbrændthed. Mahatma Gandhi udtrykte dette, da han sagde:

"Gud forlanger intet mindre end fuldstændig selvoovergivelse, som er prisen for den eneste virkelige frihed, der er værd at eje. Og når et menneske således mister sig selv, vil han eller hun øjeblikkelig befinde sig i en tjeneste for alt, der lever. Det bliver hans eller hendes store glæde og fornøjelse. Han eller hun er et nyt menneske, som aldrig bliver træt af at bruge sig selv til tjene Guds skabning."

Hvor skal vi begynde denne mærkelige rejse mod dette balancepunkt? Vi begynder den lige nøjagtig, hvor vi er. Vi ser os om for at finde en måde at bruge vore hjerter og hænder til at afhjælpe lidelserne rundt om i verden.

Og i samme øjeblik begynder vi at anvende vor mere reflektive sindstilstand ved at give os selv nogle rolige øjeblikke, hvor vi kan meditere eller studere eller kontempler. Det er ingredienserne, vi putter i gryden, og så begynder vi at røre rundt.

I rejsens forløb kan vi forvente, at vi mange gange mister balancen og trækkes til den ene eller den anden side. Men vi finder den igen, fordi der bor en visdom i selve vor benmarv, der ved, at balancen mellem vor menneskelighed og vor guddommelighed er medfølelsens sæde - håbet om den virkelige lykke. □

Kapitel fra bogen *Menneskets transpersonlige dimensioner*, redigeret af Roger Walsh og Frances Vaughan. Sankt Ans-gars Forlag 2002.

Ram Dass, USA, har forsket i bevidsthed og div. spirituelle retninger. Forfatter, underviser verden over. Se www.spiritwalk.org.

